

Hoezo diversiteit? De talkshows laten alleen de regeringspartijen en hun linkse gedogers aan het woord.

Posted on 25 februari 2023 by Mark Koster

Jeroen Pauw zat aan de verkeerde kant van de tafel.

Hij was aangeschoven bij *Khalid & Sophie* om over golf te babbelen en trof daar D66-leider Sigrid Kaag. Die mocht aan de talkshowtafel haar beklag komen doen over de intimidatie tijdens een bezoek aan het Overijsselse plattelandstadje Diepenheim. Kaag was in een haag gelopen van boze boeren en een aantal dwaze fakkeldragers. De ontmoeting was ongemakkelijk om naar te kijken, aangezien er al eens een fakkeldrager bij Kaag voor de deur stond. Een gek had haar rondom haar woning doodsb bedreigingen toegeschreeuwd.

Pauw, die jarenlang aan de kop van de tafel zat, luisterde een tijdje naar Kaag en stelde toen zelf ook een vraag: 'Denkt u ook weleens, misschien ligt het ook aan mij? Misschien maak ik deel uit van een overheid die deze mensen zo teleurstelt?'

Dat was geen leuke vraag, het was een leidende vraag, een vraag die Kaag duidelijk

ontregelde.

Daarom een *goede* vraag, zou je denken.

Vrijgeleide voor links

Kaag keek Pauw aan, en zei: 'Maar ik vind deze vraag tegenwoordig te makkelijk en van de omgekeerde wereld. Ik ga niet uitleggen waarom mensen daar met fakkels staan, ik wil wel graag weten wat hen bezielt, hoe we de oplossingen beter kunnen uitleggen en de moeilijke keuzes samen beter kunnen bespreken.' Terwijl ze het zei, keek ze naar de vrouw aan de kop van de tafel: Sophie Hilbrand. Help?

Pauws onverwachte interventie was kennelijk niet gewenst in het programma waar D66, de PvdA en GroenLinks al lange tijd een vrijgeleide krijgen. Op de dag dat Kaag spreektijd kreeg had bijvoorbeeld ook Geert Wilders kunnen aanschuiven om te praten over zijn jaren in onvrijwillige ballingschap. Maar Wilders heeft nog nooit bij *Khalid & Sophie* gezeten, sterker nog: niet één vertegenwoordiger van de PVV, met zeventien zetels de derde partij van het land, heeft er kans gekregen ongemakkelijk te worden bevraagd.

Coalitie-vriendelijke gastenlijst

En zo is de publieke televisie geworden tot Koekoek Eendreun, een monotone echoput waaruit steeds dezelfde mantra's opstijgen. Op Twitter is er een inzichtelijk account dat turft hoe eenzijdig gekleurd de talkshowtafels precies zijn:

[Diversiteitwatch \(@MOptredens\)](#).

Eerst maar even de feiten. *Diversiteitwatch* meet vanaf begin van dit jaar de optredens van politieke partijen bij vier veelbekeken talkshows: *Op1*, *Khalid & Sophie*, *Buitenhof* en *Jinek*.

Op1 is een programma met een zeer coalitie-vriendelijke gastenlijst. Van de politieke stoelen die bezet werden, waren er 39 voor de regeringspartijen en zestien voor de oppositie, vooral de linkse. VVD: 17 optredens, D66: 11 CDA: 8 en Christen Unie: 3. De linkse oppositie mocht dertien keer komen stralen. (PvdA: 5, GL: 5 keer, SP, Bij1 en Denk: allen 1 keer).

De rechtse tegenpartijen (in de kamer goed voor 37 zetels) mochten slechts drie

keer een stoeltje komen verwarmen. BBB: twee optredens, SGP: een. Voor PVV, FVD, Ja21, Volt, Partij voor de Dieren en het onafhankelijke Kamerlid Omtzigt (goed voor ruim 342.000 voorkeurstemmen) was er helaas geen plaats in de kribbe van *Op1*.

De straattegels van het Binnenhof

Bij *Khalid & Sophie* slaat de pendule met invitaties door naar linkse gasten. In 2023 traden D66, PvdA, Partij voor de Dieren en GroenLinks samen acht keer op (D66 het meeste met drie uitnodigingen). Rechts moest het doen met twee optredens: Ja21 en BVNL.

Dan *Buitenhof*. Bij het zondagse debatprogramma hebben centrumpartijen ter rechter- en ter linkerzijde een abonnement. CDA: 4, VVD: 3, PvdA: 2, D66: 2. Ook GroenLinks mocht een keer langskomen. Flankpartijen van PVV tot SP kregen in 2023 nog niet één keer de kans om hun ongenoegen te spuien over Europa, klimaatpolitiek en asielbeleid. Het redactionele blikveld van *Buitenhof* zijn de straattegels van het Binnenhof.

Tenslotte: hoe zit het bij het commerciële *Jinek*?

Bij de RTL-talkshow is politiek een minder prominent onderwerp dan bij de publieken, met slechts elf politieke gasten. Daarvan zijn er vijf van de PvdA, twee van D66, twee van het CDA. Eentje voor BBB en een voor VVD.

Journalistieke afweging

Wat stellen we vast? De publieke omroep heeft een line-up die vooral de zittende macht en linkse oppositie representeert. *Jinek* kleurt links-liberaal in het uitnodigingenbeleid.

Is een gastenlijst zonder (radicaal) rechts antigeluid een probleem? Bij *Jinek* denken ze niet in die termen. De show maakt dagelijks een journalistieke afweging, claimde Jinek al eens in *NRC*. 'Aan elke gast die we uitnodigen, gaat een journalistiek proces vooraf. Welk geluid is dit, wie vertegenwoordigt hij of zij, hoe groot is hun achterban? Daar is nog nooit lichtzinnig over gedacht, nog nooit. Ik ben me elke dag bewust van de impact die mijn programma heeft. Elke dag.'

Moordaanslag

Jineks poging om dagelijks een journalistieke afweging te maken klinkt oprecht. Niettemin liet Eva Jinek Thierry Baudet eens slopen door een cabaretier in een mislukte uitvoering van *The Roast*. Dat was een journalistieke moordaanslag op de rand van de nacht. Zou het ook gebeuren bij Mark Rutte of bij Sigrid Kaag? Ik durf het te betwijfelen.

Het journalistieke adagium dat elke gast zonder aanzien des persoon moet worden aangepakt is ver te zoeken in talkshows, ja wordt zelfs ondergraven. Jeroen Pauw werd er op Twitter door collega's op aangesproken dat hij Kaag een impertinente onverantwoordelijke vraag had gesteld. Een wonderlijk standpunt. Vragen kunnen pijn doen, maar zijn uiteindelijk de brandstof voor de journalistiek.

Ruimte voor horzels

Tim Hofman, zelf een activistische linkse journalist, vond het ook vreemd. Tijdens zijn kroning tot 'journalist van het jaar' (voor onthullingen over grensoverschrijdend gedrag bij *The Voice*) sprak hij warme woorden over journalistiek. Hij riep een zaal vol persmusketen op vragen te stellen, ook vervelende, nare en onaardige. 'Als het *awkward* wordt, weet ik dat ik mijn werk goed heb gedaan', zei hij.

Hofman deed een beroep om lastige horzels de ruimte geven. Hij heeft gelijk. Zolang het 'andere geluid' geen ruimte krijgt, moeten vragenstellers beter hun best doen. Zolang een vraag in de vorm van een vraagteken wordt opgevat als een klap in het gezicht is er nog veel te winnen op het Mediapark. De journalistiek is er niet om reputaties te sparen of fatsoen te preken. De journalistiek is er om ons een spiegel voor te houden met onwelriekende waarheden.

[Mark Koster](#) bericht in *Wynia's Week* over de woelingen op de Nederlandse mediamarkt. Eerdere afleveringen vindt u **[HIER](#)**.

*We vallen u er niet graag mee lastig, maar het is natuurlijk wel waar: de donateurs vormen het fundament van Wynia's Week. U maakt het als donateur mogelijk dat ons online magazine 104 keer per jaar verschijnt. Doneren kan op verschillende manieren, kijk **[HIER](#)**. Alvast hartelijk dank!*